

De tijd is in de kwestie- Noord-Korea in voordeel van de Amerikanen

Trouw 7 juli 2006

De vierde juli is een feestdag voor de Amerikanen, dus ideaal om raketten te lanceren, moet de Noord-Koreaanse leider Kim Jong-il hebben gedacht. Een van de gelanceerde raketten was de Taepodong-2, die de VS zou kunnen bereiken.

'Provocatief gedrag', constateerde Bush' veiligheidsadviseur Steven Hadley. Dat is een milde constatering voor een regelrechte daad van agressie waarmee Noord-Korea de hele regio schoffeert en op een crisis met de Amerikanen aanstuurt.

Na de terughoudende Amerikaanse reactie volgden koortsachtige diplomatieke consultaties met bondgenoten. Voor deze terughoudende aanpak is alle reden. Allereerst moeten de lanceringen als een schreeuw om aandacht worden gezien. Deze vorm van raketendiplomatatie vereist daarom een diplomatieke en geen militaire reactie. De schreeuw om aandacht is mogelijk bedoeld om hervatting van de onderhandelingen over een kernwapenvrij Noord-Korea, die de VS in november afbraken, af te dwingen. De laatste stalinistische dictatuur, die als historische curiositeit behouden zou moeten worden als de bevolking niet zo vreselijk zou lijden, heeft alle belang bij die onderhandelingen. Kim Jong-il lijkt zijn kernwapenprogramma te willen opgeven in ruil voor beëindiging van de sancties die zijn land uitmergelen en zijn regime ondermijnen, economische steun en politieke erkenning, inclusief een non-agressiepact met de Amerikanen.

De tweede reden voor de terughoudende reactie is het feit dat de lanceringen geen veiligheidsrisico's opleverden. Zeker, Japan was niet blij toen de raketten tussen de 500 en 650 km voor de kust in zee ploften, maar veel gevaar leverden ze ook niet op. Wel zenden de Amerikanen binnenkort geavanceerde Patriot-luchtdoelraketten naar Japan, maar dat is vooral een teken van solidariteit.

Belangrijker is dat de gevreesde Taepodong-2 niet langer dan 35 seconden in de lucht bleef. Een commentator van CNN, die zijn programmering voor dit breaking news omgooide, stelde vast dat de ontwikkeling van intercontinentale raketten nog moeilijker is dan die van kernwapens en dat dit debacle aantoont dat Noord-Korea nog een lange weg te gaan heeft. Toch zullen de Amerikanen na de crash van de raket opgelucht adem hebben gehaald. Zij hadden hun experimentele raketschild overhaast geactiveerd. Als de lancering van de raket succesvol was geweest en het raketschild had gefaald dan zag de wereld er op deze vrijdag heel anders uit. Want dan zou een militaire confrontatie welhaast onontkoombaar zijn geweest.

De derde reden voor de gematigde reactie is dat niet de Amerikanen, maar vooral andere landen geschoffeerd zijn. De relatie met aartsvijand Japan, die met de Verklaring van Pyongyang van 2002 enigszins was genormaliseerd, is terug bij af. Japan eiste onmiddellijk sancties en een veroordeling door de Veiligheidsraad. China en Zuid-Korea zijn de belangrijkste donoren van Kim Jong-il. Maar Zuid-Korea voelt zich niet langer serieus genomen en China's diplomatieke activiteiten om Noord-Korea in het gareel te houden, hebben gefaald. Daarmee heeft de reputatie van China als machtsfactor in Azië een knauw gekregen. Dat maakt dat de Amerikanen in deze kwestie belangrijke bondgenoten in de

regio hebben. Daardoor is de situatie onvergelykbaar met de kwestie-Iran, waar de Amerikanen alleen door de Europeanen worden gesteund.

Wat brengt de toekomst? Nadat de crisissfeer enigszins is weggeëbd wordt vermoedelijk een poging ondernomen om de onderhandelingen vlot te trekken. Want dat willen de meeste landen. Een nieuwe prikkel voor de Amerikanen is de inschatting van de inlichtingendiensten dat de Noord-Koreanen voldoende plutonium hebben voor ten minste zes kernwapens. Nu de lancering van de Taepodong is mislukt, is tijd een voordeel voor Amerika. Daarom zijn de woorden van het Witte Huis dat er een vreedzame oplossing moet komen geen loze woorden.

Rob de Wijk